Aruba, toen en nu...

Quinta del Carmen

door **Evert Bongers**

Het mooiste historische cunucuhuis van Aruba is zonder twijfel Quinta del Carmen in Bubali. Het werd in 1918 gebouwd door Adriaan Laclé, een van de belangrijkste zakenlieden en grootgrondbezitters van het begin van de vorige eeuw. Hij was twee keer getrouwd en had maar liefst 17 kinderen. Hij noemde het landhuis in Bubali naar zijn in 1891 geboren dochter Maria del Carmen; dat werd Quinta del Carmen (Villa van Carmen). Het is een opvallend groot cunucuhuis met dakkapellen zoals de stadscunucuhuizen die hadden, een voorgevel met karakteristieke deuren en ramen met ronde bovenlichten en ook fraai afgewerkte lijsten langs dak, ramen en deuren. Een sierlijke stoep met toegangstreden kwam uit op een porch die rondom het huis liep. De foto's uit de jaren '20 en '30 laten zien dat er in die tijd een overdekte porch was en een dakterras met balustrade. Achter het huis werd regen- en grondwater in een bassin verzameld, waar kinderen nog wel stiekem in hebben gezwommen.

Adriaan Laclé woonde zelf niet in dit buitenhuis maar in de stad. Het huis heeft diverse huurders gehad en ook werd het gebruikt voor huwelijksfeesten en wittebroodsweken. Het terrein achter het huis was ook van Laclé, dat was de Plantage Bubali, een oase met vruchtbare grond dankzij een bron die ook in de droge tijd water bleef geven. Die irrigeerde ook Aruba's eerste golfcourse die destijds lag waar nu het Bubali-veld is.





Quinta del Carmen is in de jaren '20 overgenomen door de Eagle raffinaderij, opgericht door de Mexicaanse tak van de Koninklijke Shell. Die vestigde in het begin van de jaren '20 een olieraffinaderij ten westen van Oranjestad onder de naam 'El Aguilla' oftewel 'the Eagle' dan wel 'de Arend'. Het stond waar nu het Hospitaal en Divi Links zijn. Waar nu het Divi Resort staat was er een enorme pier voor tankers. Er liep zelfs een spoorlijn naartoe, onder een viaduct door. Het voormalige hoofdkantoor staat er nog steeds: dat was het grote tweeverdiepingengebouw waar nu de overheidsdienst Recurso Humano (Personeelszaken) in zit. De Shell had ongeveer 400 mensen in dienst. Er werd voor het personeel een woonwijk aangelegd, 'de Eagle'. En natuurlijk herinnert de naam Eagle Beach nog steeds aan deze voor die tijd belangrijke nieuwe industrie op het eiland.

Het landhuis Quinta del Carmen heeft de geschiedenis van de Eagle meegemaakt en overleefd. De Arend Petroleum Maatschappij had voor zijn vestiging terreinen overgenomen van de families Kelly, Eckmeyer en van Adriaan Laclé. Plantage Bubali en Quinta del Carmen werden ook overgenomen: de manager kwam er te wonen. Toen dokter Dussenbroek uitkwam voor de Eagle werd Quinta del Carmen de dokterswoning. In 1929 werd vlak achter de dokterswoning een klein hospitaaltje (16 bedden) met een *botica* opgericht voor het personeel van de maatschappij. Er werkten en woonden diverse doktoren in het landhuis zoals dokter Dussenbroek (trouwens ook een bekend politicus) en dokter Harrison, die zes hertjes in de tuin hield. Toen de volgende arts zijn intrek nam in een dokterswoning achter het woonhuis, werd het daarna gebruikt als onderkomen voor verpleegsters. Bij de ontmanteling van de Eagle raffinaderij in 1953 werd het hospitaaltje ook afgebroken. Quinta del Carmen werd toen overgedaan aan veearts Van der Kuip.

In de loop van de afgelopen decennia hebben verschillende families in het huis gewoond, maar eind vorig jaar veranderde dat en werd de opening van het elegante Quinta del Carmen restaurant gevierd. Gelukkig wordt het gebouw niet ontsierd door felverlichte naamborden. Quinta del Carmen heeft als toepasselijke slogan 'Monumental Courtyard Dining'. Zo is dit historische landhuis voor het publiek toegankelijk geworden en kan men – zowel binnen als in de achtertuin – dineren in een monumentale omgeving.



Het aanzicht van straten en gebouwen op ons eiland is sterk veranderd in de loop van de afgelopen eeuw. Panden zijn, als ze al aan de slopershamer of aan vuur waren ontsnapt, gerestaureerd en vaak hebben ze een nieuwe functie gekregen. Daarbij is het straatbeeld flink veranderd. Sommige plekken zijn niet te herkennen van vroeger. Deze serie gaat over een aantal van deze locaties, zoals ze er toen uitzagen en er nu bij staan. Reacties: bongersaruba@hotmail.com.